

Yrkesvux som jobbmotor

En reform för den kommunala
yrkesinriktade vuxenutbildningen

Oktober 2022

Förord

Idag saknar var tredje 20-åring en gymnasieexamen. Det är oroväckande när sannolikheten att vara arbetslös är fyra gånger högre för personer som inte har klarat sina gymnasiestudier. Samtidigt läser många elever ett högskoleförberedande program men väljer att inte studera vidare. Det är beklagligt när vartannat medlemsföretag hos Svenskt Näringsliv anger att de har försökt att rekrytera en person med gymnasial yrkesutbildning.

Den yrkesinriktade vuxenutbildningen har en stor potential att få in människor på arbetsmarknaden och täppa till gymnasieskolans yrkesutbildningsskuld. Nio av tio som läser en yrkesvux utbildning, har anställning inom tre år. En yrkesvux utbildning skulle avsevärt öka chanserna för vuxna med förgymnasial utbildning att få jobb.

Att kommunerna inte använder stor del av det riktade statsbidraget som är avsatt för yrkesvux blir då mer problematiskt. Pengar motsvarande 12 000 yrkesvuxplatser skickas tillbaka till staten år efter år. Dessa platser skulle kunna halvera yrkesutbildningsskulden på 10-årssikt och underlätta företagets kompetensförsörjning.

Att dagens kommunala yrkesinriktade vuxenutbildning inte lyckas utnyttja alla finansierade platser är ett misslyckande som leder till stora samhällsekonomiska förluster. Ett omtag av utbildningsformen behövs för att fullt nyttja den välfungerande utbildningspolitiska och arbetsmarknadspolitiska åtgärden som är yrkesvux.

Den här promemorian lanserar vi våra förslag för en bättre yrkesvux-utbildning som kan bidra till fler jobb och bättre integration.

Johan Olsson,

Svenskt Näringsliv

Innehåll

Förord	2
Innehåll	3
Problemen med dagens system	4
Analys av situationen idag.....	4
Inriktningar inom kommunal vuxenutbildning.....	5
Fördelning av inriktningar på regionnivå.....	6
Etableringsstatus för komvuxelever	7
Branschmodellen och reformagendan	9
Reformförslag för yrkesvux	10
Skapa ett yrkesvux för arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov.....	10
Inrätta ett riktigt lärlingssystem för vuxna	11
Reformförslagets styrkor och möjligheter	11
Slutsatser.....	13
Ett nytt system för yrkesvux.....	13
Nationella branschråd	13
Myndighetsbeslut.....	13
Ytterligare åtgärder	14
Referenslista.....	15

Problemen med dagens system

Näringslivets kompetensförsörjning är avgörande för Sveriges konkurrenskraft och vårt gemensamma välbefinnande. Under en följd av år har det dock blivit allt svårare för svenska företag att rekrytera medarbetare. Sju av tio bolag har svårt att hitta rätt kompetens. Och tre av tio rekryteringsförsök misslyckas helt, trots en hög arbetslöshet¹.

Den utbildningsbakgrund som flest företag efterfrågar mest är gymnasial yrkesutbildning – alltså medarbetare som är yrkesutbildade i gymnasieskolan eller på komvux. Hälften av arbetsgivarna uppger att det råder brist på nyutexaminerad och yrkeserfaren personal på gymnasienivå.²

Tyvärr läser för få gymnasieelever på ett yrkesprogram. Andelen elever på de nationella programmen som läser en yrkesutbildning har sjunkit från cirka 45 procent läsåret 2008/2009 till 32 procent läsåret 2021/2022. Och trenden är fallande³. I en jämförande studie som gjordes av Svenskt Näringsliv, där vi tittade på sju andra länder, har Sverige lägst andel som väljer yrkesutbildning. Detta trots att gymnasialt yrkesutbildade alltså är mycket efterfrågade på arbetsmarknaden, med mycket goda jobb möjligheter för de som tar examen.⁴

Analys av situationen idag

I det här pm:et analyserar vi framtidens arbetsmarknad för yrkesutbildade, med utgångspunkt i officiell statistik och prognoser från SCB. Slutsatserna är alarmerande och 2035 kommer Sverige sakna 290 000 yrkesutbildade. Dessutom riskerar stora grupper "felutbildade" unga att hamna i arbetslöshet. För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden och möta kompetensbehovet – inom både privat och offentlig sektor – måste vi gå från att 30 procent av en årskull går en yrkesutbildning till att 40 procent av en årskull tar examen från en yrkesutbildning. Antalet elever som går år tre på en gymnasial yrkesutbildning ett givet år mellan 2020 och 2035 måste öka med drygt 18 000.⁵

Fler elever bör välja en yrkesutbildning inom gymnasieskolan. Dessutom behöver tillgången till yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå öka. Tillgången till yrkesvux behöver stärkas, och utbudet behöver breddas och göras mer relevant för att möta näringslivets behov av kompetens och omställning samt ge individen tillgång till goda jobbchanser.

En situation där nästan 300 000 yrkesutbildade saknas skulle få mycket stora konsekvenser för näringslivet, med lägre tillväxt och minskade skatteintäkter som följd. Produktionsbortfallet, som blir ett resultat av kompetensbristen, beräknas kosta det svenska samhället 2,8 miljarder kronor – i veckan. För perioden 2021 till 2035 handlar det om 990 miljarder – i snitt 66 miljarder per år. I praktiken tillåter inte näringslivet ett sådant bortfall: företagen försöker kompensera med internutbildningar av olika slag. De

---

¹ Svenskt Näringsliv, 2021a.

² Ibid.

³ Svenskt Näringsliv, 2020a.

⁴ Svenskt Näringsliv, 2021b.

⁵ Svenskt Näringsliv, 2020a.

direkta kostnaderna för detta beräknas till mellan 6,7 och 13,4 miljarder kronor, för 2021–2035. Till detta kommer kostnaden för produktionsbortfallet under utbildningstiden, som uppskattats till mellan 44,7 och 89,5 miljarder kronor under samma period.⁶

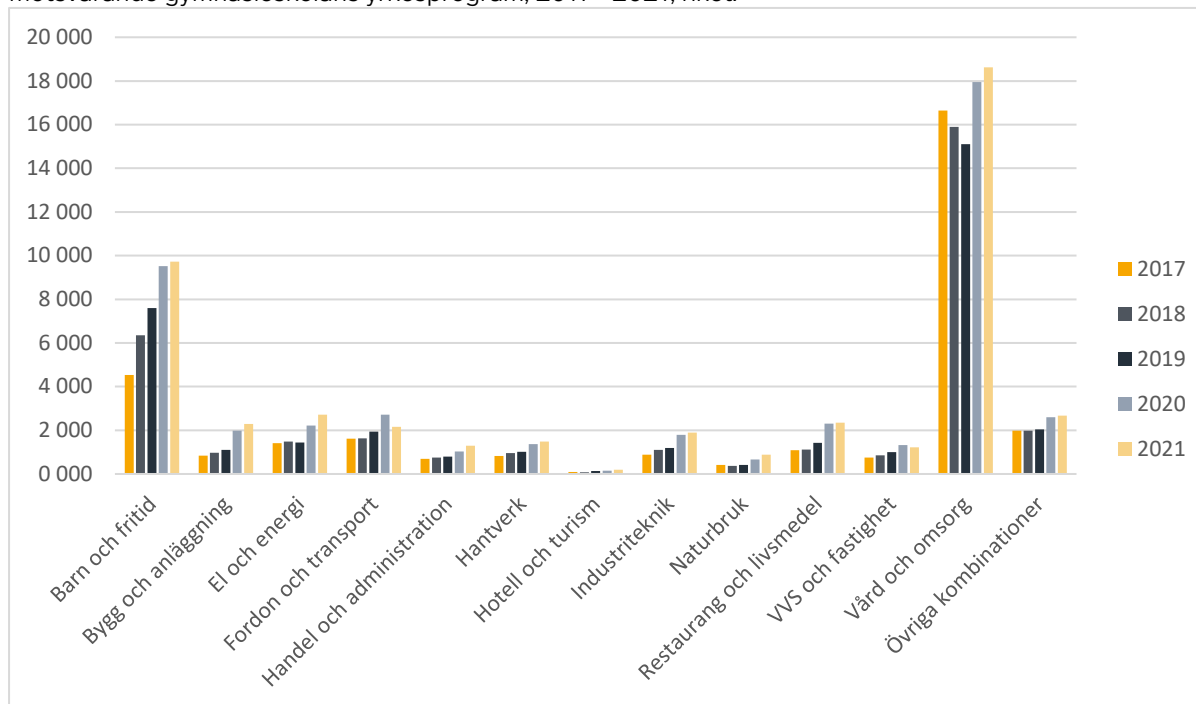
Utbudet inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen behöver användas för att kompensera för bristerna i matchning mellan utbildningsutbudet i gymnasieskolan och arbetsmarknadens behov av kompetens.

Idag väljer många kommuner att dimensionera vuxenutbildningen utifrån kommunens egna kompetensbehov, vilket gör att många av de utbildningar som näringslivet efterfrågar prioriteras bort. Antalet elever som läser inriktningen mot vård och omsorg är fler än det totala antalet elever i de resterande programmen. Rekryteringsbehoven inom vården är stora vilket motiverar dagens utbildningsplatser, men fördelningen i dimensioneringen speglar på intet sätt behoven.⁷

Inriktningar inom kommunal vuxenutbildning

Figuren 1 nedan visar att två yrkesutbildningar – vård och omsorg samt barn och fritid – är kraftigt överrepresenterade inom den kommunala vuxenutbildningen. År 2021 läste drygt 45 000 elever en yrkesinriktning på komvux. Antalet elever som läser utbildning med yrkesinriktning inom vuxenutbildningen har ökat över tid. Det är en positiv utveckling som behöver fortsätta om utbildningssystemet ska tillgodose behovet av yrkesutbildade.

Figur 1: Antal elever, inklusive yrkesvux, som har läst minst 400 poäng under året med inriktning motsvarande gymnasieskolans yrkesprogram, 2017–2021, riket.

Kommentar: Svenskt Näringsliv, 2020a.

⁶ Svenskt Näringsliv, 2021c.

⁷ Svenskt Näringsliv, 2020a.

Fördelningen av de olika inriktningarna är dock fortsatt problematisk. Exempelvis läste 47 procent av eleverna inriktningen vård och omsorg och 24 procent inriktningen barn och fritid år 2019. Detta framgår av tabell 1 nedan. Sett i relation till fördelningen av andelen sysselsatta inom de olika inriktningarna utgör vård och omsorg 22 procent och barn och fritid 15 procent. När detta sätts i relation till hur fördelningen ser ut för flera av näringslivets viktiga branscher, understryks problemet. Andelen elever som läste med inriktningen bygg och anläggning var 4 procent, industriteknik 3 procent och handel och administration 2 procent. Dessa inriktningars andel av sysselsatta på arbetsmarknaden är 10, 15 respektive 16 procent.⁸ Samtidigt som antalet elever inom vård och omsorg bibehålls måste antalet på de övriga utbildningsinriktningarna öka.

Tabell 1. Antal elever på komvux – inklusive yrkesvux – som under 2021 studerat minst 400 poäng yrkes-kurser mot en inriktning motsvarande gymnasieskolans yrkesprogram, antalet sysselsatta i motsvarande bransch 2018 samt en uppskattning av rekryteringsbehovet 2035 utifrån ungefärlig utbildningsgrupp enligt SCB:s statistik.

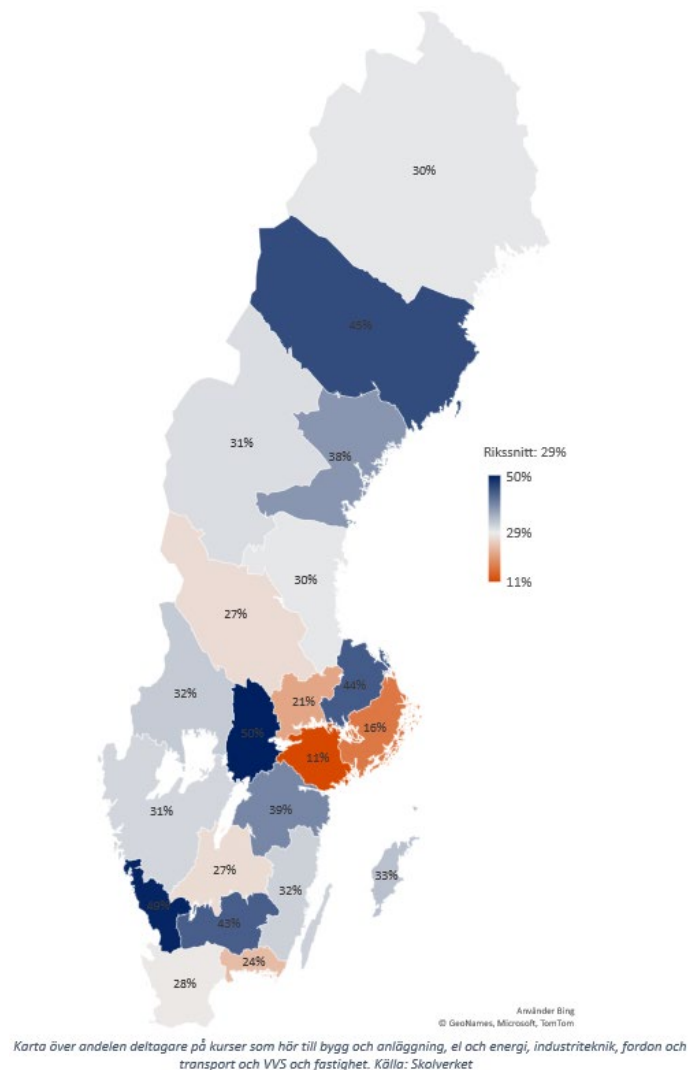
Yrkesinriktning komvux	Uppskattat rekryteringsbehov 2035	Antal elever på komvux	Antal sysselsatta i motsvarande bransch	Fördelning komvux (%)	Fördelning sysselsatta (%)
Vård och omsorg	-142 600	17 944	806 651	43	22
Barn och fritid	-16 700	9 518	540 736	23	15
Fordon och transport	-13 800	2 729	239 186	7	7
Restaurang, hotell och turism	-13 500	2 305	337 832	6	9
El och energi	-14 300	2 211	51 274	5	1
Bygg och anläggning	-14 700	1 990	363 523	5	10
Industriteknik	-66 200	1 790	559 352	4	15
VVS och fastighet	-1 400	1 373	81 533	3	2
Handel och administration	39 800	1 322	591 675	2	16
Naturbruk	6 800	1 026	92 680	2	3
Totalt	-	41 493	3 664 442	100	100

Fördelning av inriktningar på regionnivå

På regionnivå finns dock skillnader i fördelningen av studerande inom yrkesvux, som figur 2 nedan illustrerar. Södermanland särskiljer sig med lägsta andelen kursdeltagare på tekniska yrkesutbildningar inom yrkesvux: 11 procent. Tvåan Stockholm ligger nära med 16 procent. Örebro, Västerbotten och

⁸ Ibid.

Halland är de enda regionerna med jämn fördelning; där läser drygt 50 procent av eleverna inom yrkesvux på tekniska yrkesutbildningar.⁹

Etableringsstatus för komvuxelever

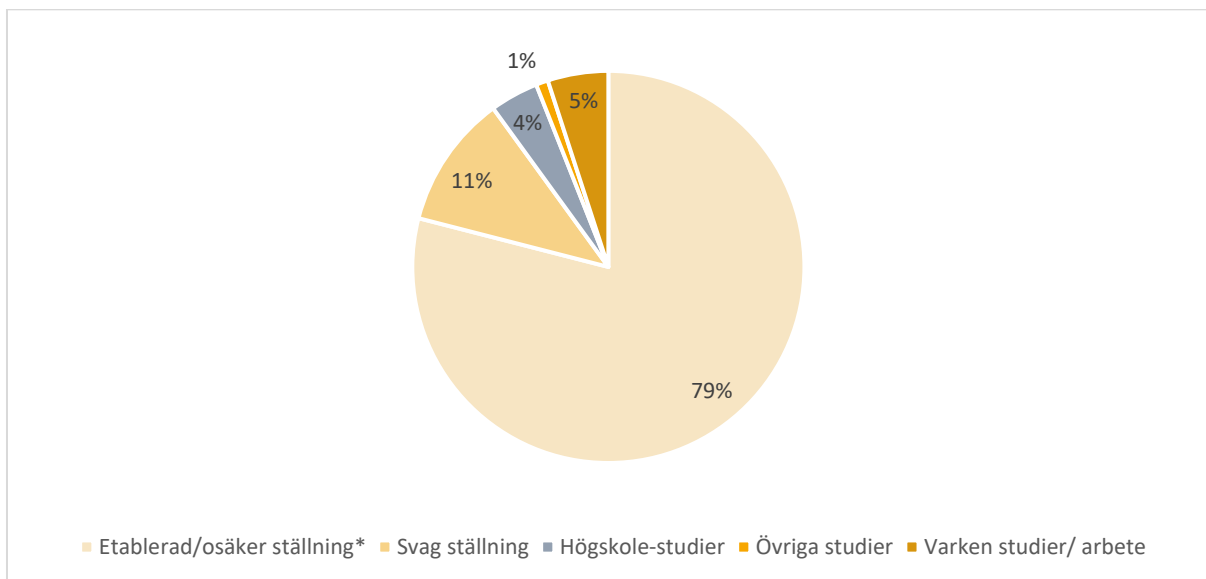
Etableringsstatusen för de elever som har gått yrkesinriktade utbildningar på komvux liknar den för elever som har gått gymnasiala yrkesprogram, som framgår av figur 3. För elevkullen som 2015 avslutade en yrkesinriktad komvuxutbildning om minst 800 poäng, är andelen elever med etablerad eller osäker ställning två år senare i genomsnitt 79 procent.¹⁰

Det nya omställningssystemet kommer öka behovet av yrkesutbildning för yrkesverksamma inom ramen för yrkesvux. Detta kommer tillsammans med de strukturella förändringarna på arbetsmarknaden att ställa stora krav på tillgång, flexibilitet och ett brett utbud av utbildning inom yrkesvux – ett utbud som både är relevant och efterfrågat av näringslivet.

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

Figur 3: Etableringsstatus 2017 av elevgrupp som avslutade komvuxstudier med yrkesinriktning om minst 800 poäng 2015.

Kommentar: Svenskt Näringsliv, 2020a.

Branschmodellen och reformagendan

Som ett resultat av dessa brister har Svenskt Näringsliv tagit fram en ny modell för den gymnasiala yrkesutbildningen: branschmodellen. Modellen har tagits fram i projektet Framtidens yrkesutbildning och består av fem viktiga reformområden:

1. Branscherna ska ha makt och inflytande över yrkesutbildningen.
2. Utbudet ska matcha arbetsmarknadens efterfrågan.
3. Fler ska vilja gå en yrkesutbildning.
4. Fler ska kunna gå en yrkesutbildning.
5. Fler ska ta examen.

I dessa fem reformområden ryms 26 olika reformer som syftar till att förbättra tillgången till yrkeskompetens. I rapporten *Framtidens yrkesutbildning – ge branscherna makten* beskrivs alla reformer ingående.¹¹

Under reformområde två, att utbudet ska matcha arbetsmarknadens efterfrågan, finns förslag för en förändrad yrkesinriktad vuxenutbildning.

¹¹ Svenskt Näringsliv, 2021b.

Reformförslag för yrkesvux

Skapa ett yrkesvux för arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov

Den yrkesinriktade vuxenutbildningen reformeras i grunden. Yrkesvux ska uteslutande användas för att säkerställa arbetsmarknadens kompetensförsörjning, för att underlätta vägen till jobb och omställning. Förändringarna ska göras på så sätt att goda erfarenheter tas tillvara. I de delar av landet där det idag fungerar väl kommer det fortsatt kunna göra det.

Yrkesvux har redan idag ett uppdrag att tillgodose hela arbetsmarknadens behov, men i praktiken riktas huvuddelen av utbildningsinsatserna mot den offentliga sektorn. Tillgängligheten till yrkesutbildningen styrs av urvalsregler som framför allt ger förtur till personer som står långt från arbetsmarknaden. Sammantaget innebär det att yrkesvux idag inte är konstruerat för att möta behovet av omställning och kompetensutveckling för yrkesverksamma.

För att bättre möta arbetsmarknadens behov behövs ett nytt system för yrkesvux – ett system som involverar arbetslivet tidigt i processen och ger ökade möjligheter för arbetslivet att påverka utbud och besluta om innehåll och utformning. Det nya systemet ska bidra till att bredda utbudet och stärka individens rörlighet och möjlighet att läsa yrkesutbildning. Detta oavsett om hen är yrkesväxlare, har en gymnasieexamen sedan tidigare eller är arbetslös.

Den eftergymnasiala yrkesutbildningen inom yrkeshögskolan är en utbildningsform som visat sig vara framgångsrik i att möta arbetsmarknadens behov. Yrkeshögskolans principer ska vara styrande även för yrkesvux.

Det betyder att en ny ansökningsmodell för yrkesvux ska inrättas. Det nya systemet för yrkesvux bygger på följande principer:

- Ansökan från offentlig eller privat utbildningsanordnare.
- Tilldelning med konkurrens om platser.
- Granskning och tillsyn av utbildningarna.
- Krav på prestation för att få fortsätta att leverera.

Genom ett förbättrat yrkesvux kan utbudet breddas, göras mer relevant och öka i kvalitet. Tillgängligheten ökar genom att införa ett nationellt frisök för individen. Behovet av detta kommer att öka, inte minst på grund av det nya omställningssystemet. De ekonomiska planeringsförutsättningarna stärks genom att en beviljad utbildning kan få beslut om fler startar. Dessutom blir ersättningen differentierad utifrån vilken utbildning som ges. Statsbidraget för yrkesvux ska kunna sökas av både kommunala och fristående utbildningsanordnare.

Med förslaget ovan skapas förutsättningar för nationellt sammanhållna principer för en efterfrågestyrd yrkesutbildning för vuxna. De nationella branschråden beslutar om innehåll i de nationella yrkespaketen och urvalskriterier för antagning. Yrkespaketen kan även delas in i moduler. Utbudet ska dimensioneras utifrån de nationella och regionala planeringsunderlagen.

Inom yrkesvux ska branschvalidering – eller validering mot kunskapsmålen inom yrkespaketen med tillgång till eventuella kompletterande utbildningsinsatser – vara ett naturligt inslag.

De nationella branschrådets makt och inflytande över yrkesvux garanteras via nödvändiga förändringar i skollagen och relevanta förordningar. Förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning ändras, så att också fristående aktörer kan ansöka om att anordna yrkesvux.

Inrätta ett riktigt lärlingsystem för vuxna

Sverige saknar en tradition av fungerande lärlingsutbildning inom det reguljära utbildningssystemet. Däremot finns lång erfarenhet av lärlingsutbildningar i flera branscher. Inom yrkesvux ska det finnas goda möjligheter till lärlingsutbildning. Det ger större möjlighet för arbetsgivare att nå grupper som de normalt inte når. Det kan också leda till att arbetsmarknaden blir mindre könsuppdelad, till exempel.

Lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen bör bygga på ett antal förutsättningar:

- Respektive bransch ska avgöra om lärling är en lämplig utbildningsform och besluta om utformningen.
- En lärlingsutbildning ska alltid vara efterfrågestyrd från arbetsgivaren.
- Utbildningens innehåll ska vara tydligt formulerat för det aktuella yrket när det gäller yrkeskunskaper, yrkesfärdigheter och yrkeskompetenser. Kvalifikationskraven bör vara utformade som tydliga resultat av lärande. Utbildningstiden ska bero på när resultatet har uppnåtts och när yrkesfärdigheterna har utvecklats i tillräcklig grad.
- Lärlingen har en anställning i företaget. Kollektivavtal behöver utarbetas och ska bland annat innehålla lärlingslönetrappor på en anpassad nivå.
- Företaget avgör vem som ska erbjudas en anställning som lärling och hur många som kan antas.
- Branschen måste säkerställa en fullgod kvalitetssäkring av utbildningen, som bör avslutas med ett av branschen definierat yrkesprov.
- Lärlingsutbildningen ska vara påbyggnadsbar och kunna genomföras i moduler.
- Individer som är över 18 år och går i gymnasieskolan ska kunna antas som lärlingar när bransch och företag bedömer att det är lämpligt.

Genom ett enhetligt utformat system för lärlingsutbildning skapas en större tydlighet. Förslaget bygger på att anställning ska vara norm för lärlingsutbildning inom yrkesvux. Det betyder dock inte att all utbildning inom yrkesvux ska vara lärlingsutbildning. Det som idag är lärlingsutbildning utan anställning inom yrkesvux kan fortsätta vara det, men då blir det yrkesvux med mycket apl i stället för lärling. Oavsett form behöver det finnas ekonomiska incitament till företagen.

Reformförslagets styrkor och möjligheter

Reformerna av yrkesvux ger ett flertal fördelar gentemot dagens system. Först och främst skapas det idag låsningar för individer som vill läsa en utbildning som ligger utanför kommunens geografiska gränser. Yrkesvux som tillåter fritt sökande i hela landet kan lösa upp den typen av hinder och underlätta för individer att hitta till rätt utbildning. Förslaget innehåller även en utvecklad ansökningsprocess där all yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå samlas under en plattform. Plattformen utformas i enlighet med antagning.se eller yrkeshogskolan.se. Detta kommer även att underlätta för individerna att hitta till utbildningarna, oavsett deras geografiska placering.

Fortsättningsvis fungerar yrkesutbildningen som erbjuds till vuxna enligt samma princip. Att kunna samla yrkesvux under ett och samma tak skulle inte enbart göra regelverket enklare och mer styrt av arbetsmarknadens behov. Det skulle även göra det enklare för arbetsgivarna att hitta utbildningsanordnare att samarbeta med.

Reformerna skapar även en större förutsägbarhet för finansieringen av yrkesvux. Det nya yrkesvux ska uteslutande finansieras med ett permanent statsbidrag. På så sätt blir yrkesvux ett komplement till

kommunernas vuxenutbildning. Innehållet i utbildningarna blir betydligt mer relevant än i dagens system. De nationella branschrådets makt och inflytande över utbildningarnas innehåll garanterar utbildningarnas relevans.

En ytterligare fördel är möjligheten för branscherna att öka sitt inflytande över vilka utbildningar som erbjuds. Dagens system bygger på samråd med företrädare för arbetsgivare som är verksamma inom de branscher som finns i de samverkande kommunerna. Svenskt Näringsliv har i sin resultatanalys påvisat att kommunala utbildningsanordnare ofta väljer att tillgodose kommunens kompetensbehov och sätter näringslivets behov i andra hand¹². Möjligheten för branscherna att tillsammans med utbildningsanordnare starta en bevisligen behövlig yrkesinriktad vuxenutbildning kan ge en sammansättning av utbildningsplatser som närmare speglar behoven på arbetsmarknaden. Konkurrensen om platserna kan även bidra till ökad kvalitet och innovation från utbildningssamordnarna. I dagens system finns det oftast kommunala anordnare som inte behöver konkurrera om varken antalet platser eller elevunderlaget. Som tidigare påvisats uteblir ungefär 12 000 finansierade yrkesvuxplatser per år. Det finns därmed utrymme för andra aktörer att kliva in och ansöka om dessa platser, så länge utbildningarna speglar behoven på arbetsmarknaden.

Det är även problematiskt att branscherna inte har tillräckligt med makt och inflytande idag. Reformförslaget innebär en maktförflyttning från staten och kommunerna till branscherna, och ger utbildningsanordnarna ett uppdrag att tillgodose behoven på arbetsmarknaden. Genom de nya nationella branschråden får branscherna ett betydligt större inflytande över yrkesvux, både i skolförlagd form och i lärlingsform.¹³ Branschråden ska då besluta om yrkespaket, dimensionering och urvalskriterier för yrkesvux. Resultatet blir att utbildningarna blir ännu mer relevanta för arbetsmarknaden, vilket kan underlätta etableringen för de som väljer att genomgå utbildningarna.

Inrättandet av ett nytt yrkesvux tillsammans med ett nytt lärlingssystem för vuxna gör att företagets kompetensförsörjning kan underlättas. Det kan också få vuxna studerande att komma närmare arbetsmarknaden och skapa kontakt mellan individen och företagen. Det skulle dessutom sänka transaktionskostnaderna för att gå från utbildning till anställning samt underlätta matchningen och etableringen på arbetsmarknaden. Förslaget syftar till att omvandla dagens system med hjälp av det framgångsrika konceptet för yrkeshögskolan, utan att ta bort yrkeshögskolans särart.

---

¹² Svenskt Näringsliv, 2020a

¹³ Svenskt Näringsliv, 2022.

Slutsatser

Ett nytt system för yrkesvux behöver inrättas. Det ska bygga på en ansökningsmodell och finansieras via ett permanent statsbidrag. Offentliga och privata utbildningsaktörer ska kunna söka medel för att anordna yrkesvuxutbildning. Yrkesvux ska uteslutande användas för att underlätta arbetsmarknadens kompetensförsörjning, och branschernas makt och inflytande över utbildningsformen ska stärkas. Yrkesvux blir på så sätt ett bra komplement till gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen.

Ett nytt system för yrkesvux

Utgångspunkten är ett system för yrkesvux som inte kompromissar med företagets behov, ger individer tillgång till ett bättre utbud med högre kvalitet och är praktiskt genomförbart på medellång sikt. Det bästa från dagens yrkesvux och yrkeshögskola ska tas till vara för att i framtiden säkra företagets kompetensförsörjning och skapa ett system som tydligt kompletterar yrkeshögskolan och gymnasieskolan. Det är viktigt att alla aktörer i systemet ges rimliga planeringsförutsättningar och att balansen mellan flexibilitet och stabilitet är god.

Både flexibiliteten och branschens makt och inflytande över yrkesvux ska öka. Yrkesvux ska utgå från hela arbetsmarknadens behov och inte begränsas av enskilda kommuners kapacitet eller förutsättningar.

Så här kan en ansökningsmodell för yrkesvux se ut:

- Ansökan kan göras från en offentlig eller privat utbildningsanordnare.
- Tilldelning ska ske med konkurrens om platser mellan utbildningsanordnare.
- Granskning och tillsyn ska göras av utbildningarna.
- Prestation krävs för att få fortsätta leverera.

Nationella branschråd

I det nya systemet för yrkesvux har branscherna, via de nationella branschråden, ett större inflytande över utbildningarna än idag. De nationella branschråden ska till exempel besluta om

- vilka yrkespaket som ska erbjudas inom gymnasial yrkesutbildning
- innehållet i yrkespaketen för gymnasial yrkesutbildning
- urvalskriterier till yrkesvux
- förutsättningarna för lärlingsutbildning inom yrkesvux
- kvalitetskriterier för yrkesvux
- yrkesprov för gymnasial yrkesutbildning.

De nationella branschråden ska också ha synpunkter på de nationella och regionala planerings- och dimensioneringsunderlagen.

Myndighetsbeslut

Som komplement till branschrådets arbete behöver en myndighet besluta om

- certifiering av kommunala eller privata anordnare av yrkesvuxutbildning
- en riksprislista för yrkespaketen
- utbetalning av statsbidrag till kommunala eller privata huvudmän och utbildningsanordnare

- en myndighet som ska ansvara för tillsyn och granskning av yrkesvux.

Ytterligare åtgärder

Utöver branschrådets och statens löpande arbete behövs:

- nationella och regionala branschskolor
- collegemodeller eller andra av branschen initierade kvalitetssäkringskoncept
- bättre statistik och uppföljning kring yrkesvux resultat
- riksrekrytering till yrkesvuxutbildningar
- ett riktigt lärlingssystem.

Referenslista

Svenskt Näringsliv. (2020a). Resultatanalys för yrkesutbildningen.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/resultatanalys-for-yrkesutbildningen_1163124.html

Svenskt Näringsliv. (2021a). Växande rekryteringshinder ett allt större problem - Rekryteringsenkäten 2021/2022.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/vaxande-rekryteringshinder-ett-allt-storre-problem-rekryteringsen_1182984.html

Svenskt Näringsliv. (2021b) Yrkesutbildningar – sju europeiska exempel.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/yrkesutbildningar-sju-europeiska-exempel_1171775.html

Svenskt Näringsliv. (2021c). Notan hamnar hos företagen – Konsekvenser av bristen på yrkesinriktad Gymnasiekompetens.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/notan-hamnar-hos-foretagen_1180618.html

Svenskt Näringsliv. (2022) Framtidens Yrkesutbildning – Ge branscherna makten.

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/framtidens-yrkesutbildning-ge-branscherna-makten_1179966.html